

Homo ludens (per Albert Punsola)

06/01/2006

ALBERT PUNSOLA

(/AUTOR/ALBERT-
PUNSOLA-44)

Periodista

Un plaer de primera, que ajuda a compensar una vida dominada per la pressa, és mirar-se relaxadament un projecte urbanístic. Aquesta activitat és una variant d'albirar el futur però sense els riscos de la vidència. En aquests futur en forma de paper fa un temps que hi vinc detectant un element que, francament, em preocupa. Es difícil trobar

projectes de parcs i jardins que no hagin incorporat camps d'esports, bars-terrasa i potser ben aviat videojocs públics. No tinc res en contra d'aquestes instal·lacions però la pregunta final sempre és la mateixa: i què queda del parc? Algú pot argumentar que el concepte de parc ha d'incloure les instal·lacions esmentades, però per mi el parc és una altra cosa, i més encara quan avui es parla alegrement de parc logístic, parc comercial, parc agrari o parc lúdic... que, com tothom veu immediatament, són coses ben semblants. Arrel de tot plegat se m'havia despertat una segona preocupació. I si aquesta idea de que els parcs-parcs eren devorats per instal·lacions alienes fos una mania personal, una visió totalment deformada de la realitat? Una conversa inesperada amb una persona, precisament del departament de parcs i jardins d'una ciutat important, m'ha tranquil·litzat. Em diu aquesta persona: 'en el disseny d'una zona verda cada vegada et demanen més instal·lacions esportives i de lleure en general, que treuen espai a l'enjardinament' Quan una pista de bàsquet està integrada en un parc nou de trinka la gravetat és relativa però quan aquesta pista es troba en un parc històric -i això ha succeït- estem davant un tema d'una altra magnitud. Però la persona de parcs i jardins volia afegir una altra idea: 'abans s'anava un parc a llegir o a no fer res, simplement a badar per l'indret buscant una certa serenitat, ara això és impensable, cal fer sempre alguna activitat' Hi ha un moviment que està inscrit en l'esperit del temps que ens té atrapats en un món dual. La dualitat consisteix en treballar i divertir-se amb el mateix grau d'obligatorietat. *Homo faber* i *homo ludens* no són dues figures oposades sinó la mateixa amb dues cares, que avança en la mateixa direcció. Ho demostra el fet que allò lúdic respon cada cop menys a la riquesa de la imaginació i més a una imposició, com ens demostra l'omnipresència d'instal·lacions ad hoc, fins i tot en aquells indrets on no serien estrictament necessàries. Divertir-se comença a ser poc divertit des del moment en què esdevé tan imperatiu socialment com el treball. En certa ocasió un company de feina va confessar públicament que ell els dissabtes a la tarda anava a passejar per un parc amb un llibre sota el braç. La seva afirmació va generar perplexitat general i mirades de complicitat que desacreditaven les seves paraules. Ningú no vol reconèixer que li agradaria renunciar per uns instants a l'acció i el moviment continuats. Les persones tendeixen a presumir per igual de les pressions laborals que de la llarga llista d'activitats de suposat plaer desplegades durant el cap de setmana. No estaran l'*homo faber* i l'*homo ludens* afectats per la mateixa patologia? El desbordament del mar lúdic ha inundat territoris que abans funcionaven amb dinàmiques pròpies. Així, les compres, l'educació, i un àmbit tan important com la introspecció per pensar sobre els problemes personals es veuen pertorbats per aquest fenomen -que són sinó les telescombraries?-. La tendència a afavorir el món del lleure es pot observar també en decisions que ningú qüestiona, però que són ben estranyes. Per exemple, quan toca sortir de vacances, es munten dispositius excepcionals per millorar la fluïdesa del trànsit en la direcció on la majoria decideix anar. Bé, aleshores perquè les persones que van a treballar cada dia i no tenen opció de transport públic, no mereixen un tracte de carril addicional? Igualment, quan hi ha un gran esdeveniment a la ciutat, les normes habituals sobre aparcament -tan estrictes- es relaxen al màxim. S'ha dit que el joc és una cosa molt seriosa. És veritat, però la invasió lúdica que vivim no té res a veure amb la intenció d'aquesta

expressió, inventada en un món on les delimitacions entre els diferents conceptes estaven clares -i per això la frase podia tenir ple sentit en un context d'aquell tipus. La societat actual ha estat definida com a societat-espectacle. Per això la informació cada cop costa més de fer passar sinó és amanida amb un toc d'entreteniment. Fins i tot la mateixa política del nostre país es veu contaminada per aquest factor que aporta lleugeresa on hi hauria d'haver gravetat, tal i com han demostrat els esdeveniments recents. Pot semblar esperançador però en el fons és depriment que una celebració esportiva -un altre fet lúdic!- hagi fet passar a segon pla el destí col·lectiu de veritat i no el somiat en ple deliri de victòria. No hi ha cap misteri. La *ludització* és una característica més, entre d'altres, de les societats postindustrials. Cal acceptar-la com un fet, una realitat del moment, però no ens enganyem no té res a veure ni amb l'espontaneïtat ni amb el sa distanciament de l'humor. Ben al contrari, està vinculada al món del càlcul, de la rendibilitat, i de l'alienació massiva. La tematització del medi natural -on els elements que el formen ja no tenen valor intrínsec sinó valor de canvi- és una expressió més d'aquest fenomen. La llibertat se'n ressent.

MÉS LLUM: *secció quinzenal*

Share 0

Tuit

 (<https://plus.google.com/share?url=https%3A//www.sostenible.cat/opinio/homo-ludens-per-albert-punsola-0>)

 (<https://www.sostenible.cat/print/opinio/homo-ludens-per-albert-punsola-0>)

Relacionats

Butlletí

Correu electrònic *

Subscriu

[Enviaments anteriors \(/newsletter/sostenible\)](/newsletter/sostenible)

(/)

Revista de la **xarxa** de ciutats
i pobles cap a la sostenibilitat

**Diputació
Barcelona**

(<http://www.diba.cat>)

[Arxiu \(/arxiu\)](/arxiu)

[Continguts per categoria \(/tagclouds/chunk/3\)](/tagclouds/chunk/3)

[Continguts per etiqueta \(/tagclouds/chunk/1\)](/tagclouds/chunk/1)

[Continguts per municipi \(/tagclouds/chunk/2\)](/tagclouds/chunk/2)

[Avís legal \(http://www.diba.cat/avislegal\)](http://www.diba.cat/avislegal)

Contacte (/formulari/contacte)

RSS (<https://www.sostenible.cat/pagina/rss#overlay-context=>)

(<https://www.facebook.com/Sosteniblecat-146513494888>)

(<http://www.twitter.com/xarxasost>)

(<http://youtube.com/xarxasost>)

([rss.xml](#))
